

Πολιτισμός-Σύνορα-Κοινωνικό Φύλο/Μελέτες
Culture-Borders-Gender/Studies

Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο,
Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Πολιτισμός-Σύνορα-Κοινωνικό Φύλο/Μελέτες
Culture-Borders-Gender/Studies

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΡΘΡΩΝ

Πολιτισμός-σύνορα-φύλο:
Κριτικές Προσεγγίσεις σε ζητήματα γνώσης, ηθικής και τεχνολογίας

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το *Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο* του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών και η Συντακτική Επιτροπή του, ετήσιας έκδοσης και ανοιχτής πρόσβασης, ηλεκτρονικού περιοδικού του, «**Πολιτισμός-Σύνορα-Κοινωνικό Φύλο/Μελέτες - Culture-Borders-Gender/Studies**» (<https://ojs.lib.uom.gr/index.php/cbgs>) απευθύνουν πρόσκληση για συμμετοχή με υποβολή πρωτότυπων άρθρων στην έκδοση του 4^{ου} τεύχους (2025).

ΘΕΜΑ

Η μετα-κοβιντ εποχή, σε συνδυασμό με τις ευρύτερες εξελίξεις των δύο τελευταίων δεκαετιών στην Ευρώπη και τις επιπτώσεις της μνημονιακής συνθήκης στην Ελλάδα, επιτάχυνε σημαντικά τη διαδικασία της ψηφιοποίησης. Η ψηφιακή τεχνολογία μετατράπηκε σε έναν κεντρικό διαμεσολαβητή παραγωγής και διαχείρισης γνώσης, μετασχηματίζοντας, ταυτόχρονα, όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής ζωής.

Ο πολλαπλασιασμός των ηλεκτρονικών πλατφορμών κανονικοποίησε και απλοποίησε πολύπλοκες διοικητικές και γραφειοκρατικές διαδικασίες. Παράλληλα διευκόλυνε την πρόσβαση σε έναν τεράστιο όγκο, κυρίως ποσοτικοποιημένων δεδομένων, και διαμόρφωσε νέες ομάδες γνώσης για τη διεξαγωγή της επιστημονικής έρευνας (π.χ. MegaData). Ταυτόχρονα η ψηφιακή διακυβέρνηση κατέστη μηχανισμός βιοπολιτικού ελέγχου και αξιολόγησης μέσω του οποίου οι κοινωνικές πρακτικές βιώνονται πλέον ως διαρκής διαδικασία δια βίου ψηφιοποίησης και ψηφιακής κοινωνικοποίησης.

Παρότι οι κυρίαρχοι μηχανισμοί παραγωγής γνώσης διακηρύσσουν την ισότιμη και ανοιχτή πρόσβαση στην πληροφορία, αποτυγχάνουν να τη διασφαλίσουν ή να την εγγυηθούν για όλους/ες/α. Οι πολυτροπικές δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας εστιάζουν αυξανόμενα σε μη λογοθετικές, πιο συμπεριληπτικές και διαθετικές πτυχές της γνώσης, που θεωρούνται μεν πιο προσιτές και άμεσες, αλλά, ταυτόχρονα, στερούνται εμβάθυνσης και κριτικής ματιάς.

Η νέα ψηφιακή πραγματικότητα αναπαράγει στερεοτυπικές αντιλήψεις και δυαδικές διακρίσεις, οι οποίες εκπηγάζουν από την κυρίαρχη στις δυτικές επιστημολογίες τάση, να γίνεται αντιληπτός ο κόσμος σε ζεύγη, όπως αρσενικό/θηλυκό, δημόσιο/ιδιωτικό, πνεύμα/σώμα, λογική/συναίσθημα, χριστιανική Δύση/μουςουλμανική Ανατολή, εμείς/άλλοι. Οι ατυχείς προσπάθειες υπέρβασης αυτής της δυαδικότητας μέσω των πολιτικών πολυπολιτισμικότητας εντός του δυτικού κόσμου ενισχύονται από την ψηφιακή τεχνολογία, η οποία καταλήγει να τροφοδοτεί την κανονικοποίηση παγιωμένων απόψεων για τον πολιτισμό, την έμφυλη-φυλετική ηθική και τη γνώση στο σύνολό της.

Για παράδειγμα, το δυτικοκεντρικό νεωτερικό μόρφωμα του έθνους/κράτους, εξακολουθεί, μέσα από μηχανισμούς ολοκλήρωσης, εκπαίδευσης και ελέγχου, να σφυρηλατεί τις συνειδήσεις των επερχόμενων γενεών πολιτών προωθώντας αποκλειστικές εθνικές, θρησκευτικές και έμφυλες ταυτότητες. Η φοβική επιμονή στο κυρίαρχο συντηρητικό και πατριαρχικό αφήγημα και η αναπαράγωγή των δίπολων διαχωρισμών είναι εμφανείς στα σχολικά εγχειρίδια. Αυτή η προσέγγιση προορίζει την εκάστοτε μορφή νεωτερικής «μήτρας» αποικιακότητας (εθνικισμός, θρησκεία, φυλή, φύλο κ.ά.), αγνοώντας τις τοπικές ιστορίες και τις δυνατότητες κριτικού αναστοχασμού για τη συνύπαρξη στη διαφορετικότητα.

Η συζήτηση για την έμφυλη βία και ισότητα περιορίζεται σε νεοφιλελεύθερες πρακτικές κοινωνικής δικαιοσύνης και μηχανισμούς κράτους δικαίου-συμπερίληψης, παρότι είναι αναγνωρισμένο ότι το φύλο δομείται νεωτερικά γύρω από την κυριαρχία της ηγεμονικής-λευκής-χριστιανικής-αρρενωπότητας-κανονικότητας. Αυτό οδηγεί σε έναν διαρκή "πόλεμο ορθότητας", όπου η δυτική πατριαρχική ηθική, γνώση και τεχνολογία εντός και εκτός των συνόρων της μετα-αποικιακής Δύσης, επιβάλλονται, στιγματίζοντας κουλτούρες αλληλεγγύης και συναισθήματος ως παθολογικές. Οι αντιδράσεις φαίνεται να μην λαμβάνουν υπόψη τις διαθεματικές διαστάσεις της πατριαρχίας στην εμπλοκή του φύλου και της σεξουαλικότητας με τη φυλή, το έθνος, την τάξη, την περιφέρεια, και εν τέλει τη Δυτική αποικιοκρατία. Πολύ περισσότερο, ωστόσο, αγνοούν τον κριτικό αναστοχασμό σχετικά με το πώς η ψηφιακή τεχνολογία μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο αποικιοποίησης ή απο-αποικιοποίησης του νου και του σώματος.

Στο επίπεδο των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών η παραγόμενη γνώση με την αξιοποίηση ποιοτικών ερευνητικών εργαλείων και ερμηνευτικών μεθόδων απαξιώνεται ολοένα και περισσότερο. Η βαθιά κατανόηση της ανθρώπινης εμπειρίας και της πολιτισμικής ποικιλομορφίας περιθωριοποιείται, απο-ιστοριοποιείται, «απο-προσωποποιείται, ενώ η μετρήσιμη και ταχύτατα παραγόμενη πληροφορία εδραιώνεται ως προτεραιότητα και νομιμοποιητική κανονικότητα με (ψευδο)αδιαμφισβήτητη αποδεικτική αξία. Ως αποτέλεσμα, δημιουργούνται πολυεπίπεδοι αποκλεισμοί, κοινωνικές ανισότητες και καθιερώνονται ηγεμονικά κέντρα (ανα)παραγωγής γνώσης/ειδημοσύνης χωρίς να μπολιάζονται επαρκώς με τον κριτικό λόγο και την αναλυτική σκέψη και την κατανόηση των κοινωνικών, πολιτισμικών και ηθικών διαστάσεων της ανθρώπινης εμπειρίας.

Αναζητούμε άρθρα από τα πεδία των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, τα οποία στέκονται κριτικά στους τρόπους παραγωγής γνώσης για τον πολιτισμό, το φύλο και τα σύνορα, καθώς αναστοχάζονται πάνω σε ζητήματα ηθικής, τεχνολογίας και πολιτικής, πέραν της δεοντολογίας που επιβάλλουν οι τεχνολογικοί μηχανισμοί αξιολόγησης και λογοδοσίας στη νέα ψηφιακή εποχή του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού. Συγχρόνως, καλωσορίζουμε μελέτες που είτε πολυτροπικά, μέσα από την πολιτισμική, φεμινιστική και αποαποικιακή κριτική, είτε με τις μεθοδολογίες της κριτικής εθνογραφίας, αναδεικνύουν τις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας να δημιουργεί μονοπάτια μη υποστασιοποιημένης, μη στερεότυπης, πιο ισότιμης και συμπεριληπτικής γνώσης επί τόπου και στην πράξη.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

- **15 Απριλίου 2025:** Υποβολή κειμένου
- **30 Ιουνίου 2025:** Αξιολόγηση από ανώνυμους κριτές και αποστολή σχολίων
- **30 Αυγούστου 2025:** Υποβολή των επεξεργασμένων κειμένων
- **30 Νοεμβρίου 2025:** Δημοσίευση των κειμένων

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Το κείμενο μπορεί να είναι γραμμένο στα ελληνικά ή τα αγγλικά.
- Το μέγεθος του κειμένου δεν πρέπει να ξεπερνά τις 6.000 λέξεις (συμπεριλαμβανομένης της βιβλιογραφίας και των υποσημειώσεων)
- Τα προς υποβολή κείμενα πρέπει να είναι πρωτότυπες δημοσιεύσεις.
- Για τη βιβλιογραφία και άλλες συγγραφικές συμβάσεις επισκεφθείτε τις «Υποβολές» <https://ojs.lib.uom.gr/index.php/cbgs/about/submissions>

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

Στην Δρ. Χριστίνα Γραμματικοπούλου: christinagrammatikopoulou@gmail.com, με τίτλο mail “Υποβολή Άρθρου για το Περιοδικό Πολιτισμός-Σύνορα-Κοινωνικό Φύλο/Μελέτες”.